



## A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal

Úgy gondolom, ha összetartunk, összefogunk akkor igen nagy sikereket tudunk elérni. Ha összetartunk, az azt jelenti, hogy egy családhoz tartozunk, és ha családról beszélünk, akkor otthon vagyunk egymásnál és mindenhol, ahol együtt vagyunk. Ez az elmúlt 10, sőt 12 év ezt jelenti számunkra, nemcsak állandó partneri kapcsolatban állunk egymással, hanem baráti kötelékek is szövődtek közöttünk. Együtt gondolkodunk és hozunk döntéseket, azt az innovációt és azt a tudást, amely megteremtődik itt, az anyagországban, illetve megteremtődik ugyanúgy a külhoni régiókban is, közösen tudjuk hasznosítani a nemzet javára. Az, hogy alkalmanként jónéhány intézményvezető összefogásával több száz szakembert el tudunk érni, azt jelenti, hogy ez a partnerségi viszony nemcsak, hogy sikeres, hanem alapjaiban tudott újjáépülni és megerősödni.

Egy pár hívószó jutott eszembe a téma kifejtése során, ezek a következők: nemzetben gondolkodva, közösség, örökség, értékűség, felgazdagodás, közösségek megújítása, formálása, megerősítése, alkotói lélek, derű, együttlét, találkozás. Mondhatom mindez az elmúlt 10-12 évnek a valósága is egyben. Az elmúlt 12 év nemzetegyesítő hatása és ereje a közművelődési hálózat

erősödésének vonatkozásában az, amiről az előbb próbáltam néhány hívószót felidézni. Mindezek a mindennapi cselekedetekben, odafigyelésben és kiszámíthatóságban közös Kárpát-medencei léptékkal és lélekkel történtek, és ez nagyon fontos. Ezen tevékenységek – még mielőtt elmélyednénk a témában – egységesítve a következőket eredményezték. Közösségileg elkötelezett ifjúság, közös rendezvények és Kárpát-medencei szintű tematikus szakmai találkozók megvalósulása, a leendő közművelődési szakemberek képzése és a már szakképzettek továbbképzése ránk, külhoniakra is ki tudott terjedni. Stratégiai szintű és léptékű fejlesztések tudtak megvalósulni. Szakmafejlesztés, egységes szakmai tudástér került kialakításra. Közművelődési szakmai napok, közösségfejlesztő alkalmak és ezek – és ez a legfontosabb – rendszerintű alapjainak kialakítása és megalapozása.

A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal az, amely platformja és nagyon fontos bázisa tudott mindennek lenni, hiszen a külhoni magyar régiók magyar művelődési intézeteit tudta egybefogni, és nemcsak a művelődési intézeteket, hanem további civil szervezeteket is a kerekasztal tagjai közé hívott a Nemzeti Művelődési

Intézet szakmai hálózataként. 2008 óta, de 2010 és '12 óta különösképpen és megerősödve gondolkodunk és dolgozunk együtt, mely folyamatban az Erdélyi Magyar Művelődési Intézet, az EMKE, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, a Kárpátaljai Népfőiskolai Egyesület, a Magyar Nemzetiségű Művelődési Intézet Lendváról, a Csemadok intézete Dunaszerdahelyről, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség és természetesen a Nemzeti Művelődési Intézet is aktív tagként van jelen.

Ahhoz, hogy ilyen minőségű és szakmaiságú közös programok jöhessenek létre és kezdeményezések valósulhassanak meg, nagyon sok mindenre szükség volt. Elengedhetetlen volt olyan törvényi hátterek megteremtése és olyan megalapozó munkák létrehozása, amelyek révén a hungarikumtörvény elfogadása után a külhoni is létrejöhetnek a magyar értéktárak. Így megalakulhatott például a Vajdasági Magyar Értéktár, de Horvátországtól és Felvidéktől kezdve Erdélyen és a Mura-vidéken keresztül egészen Kárpátaljáig megindulhatott és megerősödhetett ez a közösségi összefogás, fejlesztés és minden egyes érték és közösség saját története, mely a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal ko-

ordinációjával tudott a végek végén is megvalósulni. Fantasztikus programok jöttek létre, például az *5 határon át Kárpát-medencei vetélkedő*, mely hatására a fiatalok mélyrehatóbban megismerhetik a külhoni értékeket, nemcsak a saját, de egymás régiójának kincseit is felfedezhetik. Részt vesznek értéktárak bővítésében is, de ami talán a legfontosabb, a vetélkedéshez kapcsolódóan minden tevékenységnek közösségerősítő, közösségfejlesztő hatása tud lenni.

Nagyon fontos kiemelni az értéktár mozgalom vonatkozásában – a Nemzeti Művelődési Intézetnek is hála –, hogy az értéktárak is „*otthon tudnak lenni egymásnál*”, hiszen nemcsak itt, az anyaországban vannak találkozók, a külhonban is megrendezésre kerülnek különböző értéktár-bemutatók és -konferenciák. Szintén a KKK szervezésében valósul meg a Kárpát-medencei Kulturális Ifjúsági Fesztivál, amelynek idén Lendva adott otthont. A fesztivál 2015 óta minden évben megszervezésre került, egyedül 2020-ban maradt el a pandémia miatt. Minden évben más Kárpát-medencei régió ad otthont ennek az eseménynek, melynek már az anyaország is volt házigazdája. Ez nem csak egyszerűen egy kulturális fesztivál, hatalmas szerepet játszanak benne a műhelymunkák és a közös gondolkodás, munkálkodás is. A zentai szervezésre – az oromi állomásra – visszaemlékezve mindenki jó szívvel gondol az ottani csoportos feladatokra, beszélgetésekre, valamint arra a számos közösségfejlesztő tevékenységre, amely ezeken az alkalmakon végbement. Nagyon fontos, hogy ez a fesztivál a jövőben is minden évben megrendezésre kerüljön, hiszen ebben a programban is otthon vagyunk.

Fontos terület továbbá a juniorokképzés és a szakemberek továbbképzése. A Kárpát-medencei közművelődési szakemberhálózat



megerősítésével kapcsolatban a kiemelt jelentőségű történekekről és eseményekről tudni érdemes, hogy ezek a Nemzeti Művelődési Intézet szakembereivel és vezetőivel közösen szervezett, kihelyezett képzések. Ez van az első helyen. Ez kell, hogy legyen az első helyen, hiszen ez a legfontosabb. 2018-ban például dr. Juhász Erika Kishegyesen, nálunk, a Vajdaságban tartott a Káptai-tanyán egy nagyon jó hangulatú többnapos műhelymunkát. Ehhez hasonló alkalmak minden régióban megvalósultak a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal és a Nemzeti Művelődési Intézet közös munkájának eredményeképpen. Szívvel reméljük, hogy erre újból sor fog tudni kerülni és a továbbiakban is keresni fogjuk az együttműködés lehetőségeit.

Egyik kiemelt célunk a junior szakemberképzésben résztvevők, a szakmabeliek, a küldetéstudók és az elhivatottak megtalálása, szakmánk szeretetének és fontosságának megerősítése bennük, valamint közöttük együttműködés generálása. A junior szakemberképzés vonatkozásában egy nagyon-nagyon fontos momentum volt a Magyar Közösségépítők Ér-

tékszövetség Egyesületének a megalakulása és megalapítása. Köszönjük szépen a Nemzeti Művelődési Intézetnek azt a rengeteg szakmai támogatást és azt a közös gondolkodást, amellyel támogatni tudták az egyesület vállalásait és célkitűzéseit. Köszönetem egyben alapítóként is mondom, nagyon hálás vagyok, amiért már az indulás óta részese lehetek az egyesületnek és tevékenységének. Hasonlóan fontos Kárpát-medencei léptékű pillanat volt a Látópontok és a Látóút programnak a Kárpát-medencei szintű kiterjesztése, melyben Jantyik Zsolt nagy szerepet játszott, az Ő munkájáért is nagyon hálásak vagyunk.

Kiemelten fontosak a szakmai kiadványok, illetőleg az, hogy a Kárpát-medencei szakemberek miként kerülnek bevonásra akár olyan kiadványok szerkesztésébe és kiadásába, mint a Szín Közösségi Művelődés folyóirat, mely 2021. évi 3. lapszáma egy Kárpát-medencei különkiadás volt, melynek alcíme *Közösségek a Kárpát-medencében*. Závogyán Magdolna ügyvezető asszony gondolataiból eleveníték fel néhány sort: „*Isten egy szívnek egy kebelt teremté, így egy*

*embernek egy hazát.*” Ennek a jegyében került ez a kiadvány megszerkesztésre és eljuttatásra szerte a Kárpát-medencében, Vajdaság körülbelül 300 közösségbe tudta ezt eljuttatni, amiért az Ő nevükben is köszönetet mondok.

Nekünk is, mint oly sok szakmabelinek nagyon fontos volt – főként a pandémia idején, amikor az online térbe szorultunk és virtuálisan tartottuk a szakemberekkel a kapcsolatot –, hogy be tudtunk kapcsolódni már az indulás pillanataiban és részesei lehettünk a JóGyakorlatON közösségi tudásmegosztó hálózatának. Úgy gondolom ennek a kezdeményezésnek köszönhetően rengeteg településen indult meg, illetve lendült fel a közösségépítő, értékteremtő munka egyedi és innovatív kezdeményezésekkel és programokkal, melyek révén nemcsak a szakma hatékonysága, de a településeken lakók életminősége is jelentős mértékben növekedett. Vegyük példának Bácsfeketehegy települést. Minta-programként egy ízörző, értékörző programot pályázott meg az agrárminisztériumnál a hungarikum pályázat keretében, mely kezdeményezés sikerességét mutatja, hogy a pályázatot maximális összeggel nyerte el. Ezt a programot a JóGyakorlatON felületen látott, szakmai közösségben megvitatott ötletek és rendezvények inspirálták, mások tevékenységéből ihletet merítve dolgozták ki a saját településükhöz leginkább illő programot, majd belevágtak a munkafolyamatok sokaságába. Nagyon fontos számunkra, hogy a mi szakembereink továbbra is részesei lehetnek a folyamatokban Kárpát-medence-szerte.

Nemrég voltunk Molnár Györggyel Magyarokanizsán, amikor *aSzakkör Tudásunkkal kézenfogva a közösségekért* második programját indították el Sarnyai Károly vezetésével, a Felnőttképzők Regionális Hálózatával egyetemben. 2022-ben 550 szakkör tu-

dott elindulni a külhoni régiókban, ebből 155 a Vajdaságban, ezt csak zárójelesen jegyzem meg és némi büszkeséggel is, hogyha megengedik nekem ezt a zárójelet. Láttuk mi is az örömet a közösségekben, azt, ahogyan új tudásra tehettek szert, illetve, hogy ez az élethosszig tartó tanulás mennyit jelent a kis-közösségek revitalizálása vonatkozásában. A szakkörnek hála új lendületet tudtak venni a közösségek, bár ezek ötagú társaságok, mégis minden generáció képviseltette magát, így fiatalok és idősek együtt tudtak alkotni, tevékenykedni. A kiállításokra óriási örömmel és meglepéssel készültek a szakkört záró csoportok, a települések ünnepei voltak, ünneppé váltak ezek az alkalmak. A résztvevők pedig folytatni akarják, hiszen eljutottak egy pontról egy másikra, és bizony nehéz szívvel juttatták vissza a szakkörökhöz kapott eszközöket a bázisokra, hiszen jövőhéten is és azután is menni akarnak a foglalkozásokra. Hála Istennek, hogy itt az alkalom, hogy folytatni tudják 2022 október közepétől indulva. Lényeges számunkra, hogy ebben

az évben, a közös gondolkodásnak hála, akár a dél-bánsági szórványban is indulhat szakkör. Ez azt jelenti, ha település szerint akarjuk említeni, hogy Torontálvásárhelyen vagy Pancsován, Hertelendyfalván, Székelykevény, a legdélebbi magyarlakta településeken is jelen van az üzenet és megvan az összetartó erő. Hangsúlyoznám, hogy ehhez mindenekelőtt kell az a stratégiai partnerség, az a hálózatban való gondolkodás, és az a közös nemzeti érzés, szív és lélek, amely léptéket tud váltani, és amely ilyen közösséget és ilyen társadalmi összefogást tud teremteni, megerősíteni és megtartani a gondviselő segítségével, illetve Önökkel, mindannyiunkkal egyetemben.

Virág Kiss Anita kolléganőmmel beszélgettünk nemrégiben a családtól „lealkodott”, megfosztott időről. De azt is tudja mindenki, aki társunk az életben és társunk a munkában, hogy mi sosem árultunk ezzel kapcsolatban zsákba-macsát. A család a legfontosabb, a nemzet a legfontosabb, az együtt gondolkodás, a közös küldetésűdat és az elhivatottság.

SUTUS ÁRON 1983-ban született Szabadkán. Az általános iskolát és a természettudományi-matematikai szakirányú gimnáziumot szülővárosában fejezte be. Az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékén diplomázott 2016-ban. 2017-től 2019-ig a Lakiteleki Népfőiskola és a Nemzeti Művelődési Intézet Tessedik Sámuel Kollégiumának hallgatója. 2006 és 2010 között a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség közművelődési szakmunkatársa, 2010-től 2013-ig annak ügyvezetője, 2017 júliusától annak elnöke. Munkába állása, 2006 óta a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetségben szolgálatot vállaló személyként az öntevékenység ösztönzését, az amatőr és népművészeti mozgalom megújulását és fennmaradását célzó folyamatok megvalósításának segítségével, a közösségi művelődés gyakorlati ismereteinek elterjesztésében vállal szerepet. A Művelődési Szövetség által szervezett rendezvények, programsorozatok mellett szerepet vállal különböző, egyének és csoportok öntevékenységét fejlesztő képzések kidolgozásának és lebonyolításának segítségével, ezzel növelve a magyar művelődési egyesületek, szakosztályok, csoportok további hálózatosodását, kapcsolataik és az egymásra odafigyelés erősödését. Egyéb közösségi és társadalmi tevékenységei: 2009–2010 között az ideiglenes Magyar Nemzeti Tanács, majd 2018–2022 között az MNT Kulturális Bizottságának tagja (2022-ben ismét beválasztják a testületbe), 2010–2014 között az MNT Civil Konzultatív Testületének, 2013–2018 között a Durindó és Gyöngyösbokréta Fesztivál Tanácsának tagja. 2017-ben beválasztják a Magyar Örökség díj bíráló bizottságába. Alapító tagja a Magyar Közösségépítők Értékszövetsége Egyesületnek.